

De Sociale Kaart als kompas in de eerste lijn

Wie in de thuiszorg werkt, weet hoe snel een zorgvraag breder wordt dan verpleegkundige handelingen alleen. Een patiënt zoekt psychologische ondersteuning, een mantelzorger dreigt uit te vallen of iemand botst op sociale problemen. Dan begint het zoeken: wie kan ik inschakelen, en hoe vind ik snel de juiste contactgegevens? De Sociale Kaart wil daar een antwoord op bieden. Maar hoe bruikbaar is dat instrument vandaag in de praktijk?

De Sociale Kaart is een online overzicht van zorg- en welzijnsaanbieders in Vlaanderen en Brussel. Het platform bundelt identificatiegegevens, contactgegevens en basisinformatie over organisaties en individuele zorgverleners. De Vlaamse overheid beheert het platform en voedt het deels met authentieke databanken, aangevuld met informatie van zorgaanbieders zelf. In theorie biedt de Sociale Kaart één centrale toegangspoort tot het zorglandschap. In de praktijk hangt de meerwaarde sterk af van hoe actueel en volledig de gegevens zijn.

Zorgverleners aan zet

Simon Boonaert is beleidsmedewerker bij het team farmaceutische zorg en innovatie van Apotheia¹, de beroepsvereniging van apothekers in Vlaams-Brabant, Limburg en Mechelen. Hij volgt onder meer projecten rond eerstelijnszorg op. Apothekers gebruiken de Sociale Kaart vooral bij doorverwijzing. "Als laagdrempelige zorgverlener komen apothekers vaak in contact met mensen met een bredere zorg- of welzijnsvraag", licht Simon toe. "Dan is het belangrijk dat je snel ziet wie in de buurt actief is. Daarnaast raden we apothekers aan hun eigen fiche te controleren en specialisaties aan te vullen. Denk aan vaccinatie of tabakologie. Zo blijven ze zichtbaar voor collega's in de eerste lijn en versterken ze hun rol binnen het netwerk."

Ook voor andere zorgverleners in de eerste lijn is dat netwerkdenken essentieel. In de thuiszorg duiken geregeld vragen op die verder reiken dan verpleegkundige zorg. Je zoekt een psycholoog met expertise in rouw, een CAW in de buurt of een dienst gezinszorg die snel kan opstarten. Hilde Deneyer, covoorzitter bij Apotheia, vult aan: "Door steeds kortere hospitalisatietijden komen mensen sneller naar huis, soms met complexe zorgnoden die een geïntegreerde zorgaanpak vergen. Om de zorgcontinuïteit te garanderen is het belangrijk om te weten wie in de lokale buurt mee kan ondersteunen. En dat reikt verder dan technische zorg alleen. Ook in welzijn en lokaal bestuur zijn belangrijke contactpunten om naar door te verwijzen."

"Een betrouwbare sociale kaart begint bij zorgverleners die hun eigen gegevens correct en actueel houden."

Voor thuisverpleegkundigen ligt de meerwaarde dus vooral in snelle en gerichte doorverwijzing binnen de eigen regio. Tegelijk vraagt het platform inzicht in de structuur ervan. Wie niet precies weet waar te zoeken, verliest snel het overzicht.

De vinger op de wonde

Een recent rapport van het Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn onderzocht hoe de Sociale Kaart functioneert in de praktijk. De conclusie is helder: er is grote nood aan een volledig en betrouwbaar overzicht van het zorgaanbod. Voor doorverwijzing en netwerkvorming blijft zo'n instrument onmisbaar. "Het rapport wijst ook op knelpunten", zegt Simon. "Gegevens zijn niet altijd volledig of actueel en duidelijke informatie over patiëntenstops, wachttijden of specifieke expertises ontbreekt soms." De zoekfunctie levert regelmatig onverwachte resultaten op, waarbij niet-lokale aanbieders bovenaan verschijnen. Dat bemoeilijkt efficiënt gebruik. Er zijn heel wat werkpunten die het platform eenvoudiger in gebruik kunnen maken.

Succes begint bij jezelf

De Sociale Kaart staat of valt met de betrokkenheid van zorgverleners. Wie wil dat het platform betrouwbaar blijft, controleert het best regelmatig zijn eigen profiel. Kloppen je contactgegevens? Zijn je specialisaties zichtbaar? Werk je nog op het juiste adres?

Door de kaart actief te gebruiken bij doorverwijzing en je gegevens correct te houden, draag je bij aan een gedeeld en actueel overzicht van het zorglandschap. Dat maakt het verschil: voor jou, je collega's en de patiënt. ///

Zet jezelf op de (Sociale) Kaart

Ga naar www.desocialekaart.be en maak een gebruikersprofiel aan. Voeg contactgegevens en specialisaties toe.

¹ www.apotheia.be